

תורה שיבכתב

הפצת ועידוד לימוד התורה הקדושה עם פירוש רש"י

יו"ל לזיכוי רבבות אלפי ישראל ע"י קרן תר"ג
לטובת נשמת הרבני הנגיד הנכבד הרה"ח ר' אריה (לייבל) בהרה"ח ר' יונה רובין ז"ל

פרשת נשא | סיון תשפ"ד | גיליון כ"ג

שבת של תורה פנינה שבועית לשולחן השבת

מסר האחדות בנדבת העגלות

בפרשת השבוע אנו לומדים שביום חנוכת המשכן הביאו הנשיאים נדבה למשכן (במדבר ז, ג) שש עגלות צב... עגלה על שני הנשיאים. כלומר כל שני נשיאים התאחדו יחד להביא עגלה.

מה העניין ששני נשיאים הביאו יחד עגלה?

אומר מרנא החתם סופר זי"ע, בספרו תורת משה: כשם שאנו מוצאים במחצית השקל, שכל יהודי הביא רק חצי שקל ולא שקל שלם, והרמז לכך כתבו המפרשים, להורות שהשכינה שורה בישראל רק כאשר כל יהודי יודע שהוא רק חצי ועליו להתאחד עם יהודי נוסף. מסיבה זו רצו גם הנשיאים שתרומתם תהיה מתוך אחדות ואחוות רעים, כאשר למרות שהם 12 נשיאים, לא הביאו 12 עגלות, עגלה לכל נשיא בנפרד, אלא הביאו דווקא עגלה אחת לכל שני הנשיאים, נדבה המדגישה את האחדות בין ישראל, שכל נשיא מתאחד עם חבריו.

כאיש אחד ובלב אחד!

שערי תורה מבט מסכם ומביא לפרשת השבוע

מה בפרשה:

פרשת נשא, הפרשה הארוכה ביותר בתורה, עוסקת בכמה נושאים שונים:

עבודת הלויים במשכן, שילוח טמאים חוץ למחנה, גזל הגר, פרשת סוטה וניזיר, קרבנות הנשיאים, ועוד.

בני גרשון ומררי • שילוח טמאים • גזל הגר • סוטה וניזיר • קרבנות הנשיאים

- א. בני גרשון ומררי.
- ב. שילוח טמאים.
- ג. חומש ואשם וגזל הגר.
- ד. פרשת סוטה.
- ה. פרשת ניזיר.
- ו. ברכת כהנים.
- ז. מתנות כהונה.
- ח. קרבנות הנשיאים.
- ט. קול ה' באהל מועד.

ה. פרשת ניזיר

המקבל על עצמו נזירות, אסור באכילת ושתית ענבים ויין, וכן אסור להיטמא למת ולגלח ראשו. בסיום ימי הנזירות עליו להביא מספר קרבנות. גם נזיר שנטמא מביא קרבנות מסוימים.

ו. ברכת כהנים

הכהנים מצווים לברך את ישראל בפסוקי יברוך ה' וגו'.

ז. מתנות כהונה

הביכורים ניתנים לכהן, ולבעלים שמורה הזכות להחליט לאיזה כהן לתת המתנות.

ח. קרבנות הנשיאים

ביום הקמת המשכן תרמו הנשיאים עגלות ושוורים, ואחר כך הקריבו קרבנות לחינוך המזבח, כל נשיא ביום אחר.

ט. קול ה' באהל מועד

משה היה עומד באהל מועד ושומע את קול ה' שירד משמים ועבר בקדש הקדשים ומשם יצא אליו.

א. בני גרשון ומררי

לאור ציווי ה', משה סופר את בני גרשון מעל גיל 30. ואהרן ואיתמר ממנים את בני גרשון לתפקידים בנשיאת המשכן. גם בני מררי נספרים ואף הם ממונים על תפקידים במשכן.

ב. שילוח טמאים

בני ישראל מצטווים לשלח מהמחנה כל טמא. המצורע - חוץ לשלש מחנות. הזב - חוץ לשתי מחנות. וטמא מת - רק ממחנה שכניה.

ג. חומש ואשם וגזל הגר

הנשבע לשקר שלא גזל, לאחר שהודה, עליו לשלם קרן וחומש ולהביא קרבן אשם. במידה והנגזל הוא גר שמת, התשלום מועבר לכהנים.

ד. פרשת סוטה

אשה שהוזהרה על ידי בעלה שלא לעבור על איסור יחוד, ועברה על דבריו, בודקים אותה באמצעות שתיית מים מעורבים בעפר שמחוק לתוכם אותיות מפסוקים.

חיים של תורה מעלת חשיבות לימוד חומש ורש"י

בכל יום ויום

"ראוי שיקבל כל אחד על עצמו ללמוד בכל יום חומש ורש"י, ולא להמתין עד ליום השבת קודש, ובפרט בשבועות אשר הפרשיות ארוכות, ישתדל לחלק הפרשה למשך ימות השבוע מיום ראשון עד שבת קודש, בכל יום מקצת שנים מקרא ואחד תרגום עם פירוש רש"י, עד שישלים את כולה".

(כ"ק מרן אדמו"ר מצאנז שליט"א)

נולדם קיבלו את התורה אתה גם תלמד אותה!

זה הזמן לקבלת התורה כפשוטו

בלימוד ושינון יומי קבוע של התורה עם פירש"י

מבט על פרשת בהעלותך הבעל"ט:

נושאי הפרשה: הדלקת המנורה • טהרת הלויים • פסח שני • החצוצרות והמסעות • המתאוננים והשליי • צרעת מרים

מה בפרשה: הדלקת המנורה | גילוח הלויים, טבילתם ותנופתם | פסח שני | ענן ה' על המשכן | עשיית החצוצרות | סדר המסעות | המתאוננים והשליי | צרעת מרים

רוצים גם לזכות את הרבים?

הרימו נדבת לבכם לכיסוי הוצאות ההדפסה וההפצה או תרמו את עלות ההפצה בעירכם

הצטרפו כעת למערך זיכוי הרבים והפיצו אורה באזור מגוריכם

הזדמנות אחרונה לעריכת מבחני הסיכום

מבחני השינון והחזרה על כל ספר ויקרא ועל כל שלושת החומשים שנלמדו עד כה פתוחים בס"ד עד לתחילת השבוע הבעל"ט

הצטרפו להמוני הלומדים והנבחרים שכבר שינו ורכשו קנין נצחי בחיי תורה

קו' קול התורה: 02.500.20.18 שולחן 8
ג'ט: 7; 025002018@gmail.com

להפצת העלון, תרומות ותנצחות:

בדרך התורה

הפרשה ולקחה
מאוצרם של גדולי הדורות

מתנה גדולה למשפחה

אָמֵן אָמֵן (במדבר ה, כב)

איש צדיק וירא אלוקים היה רבי לייב חסיד מטלז' צוק"ל, מתלמידיו של רבינו הגאון מוויילנא. על רוב פרישותו אמר עליו רבו הגר"א שהוא כנשמה ללא גוף. מטופל היה במשפחה ברוכה, אך מרוב צדקותו לא אבה להנות ממתנות כשר ודם ותמיד היה ביתו שרוי בדחקות עצומה. מלבד כאשר הגיעה אחת מבנותיו לפרקה אז היה יוצא למסע על פתחי נדיבי ישראל, לאסוף מעות עבור הוצאות החתונה.

יום אחד הודיע רבי לייב לבניו שהוא חפץ לצאת לדרך, בני הבית סברו שזוהי הנסיעה הקבועה להספקת צרכי הנישואין, שכן עתה הגיעה שעתה של בת נוספת לעמוד תחת החופה.

כעבור חודש ימים חזר רבי לייב לעיירה ונכנס אל ביתו בדיצה מבשר למשפחתו בקול מלא שמחה: "הבאתי לכם מתנה גדולה, כעת אצא לבית הכנסת להתפלל מנחה וערבית ותכף לאחר מכן אספר לכם אודותיה".

רבי לייב חזר ובני המשפחה הסבו לפת של ערבית, במהלך הסעודה לא שח הצדיק מאומה, אך לקראת נטילת מים אחרונים לפני ברכת המזון פתח ואמר: "כעת אגלה לכם מהי המתנה הגדולה שבשלה היטלטלתי לדרך כה רחוקה. נסעתי לביתו של הגאון רבי ישעיה זעכוויצער תלמידו המובהק של מורי ורבי הגאון מוויילנא, כדי לברר אצלו מהי דעת רבינו על עניינת 'אמן' לאחר אמירת 'לעולם אל יחסרנו' בברכת המזון. והרי לכם המתנה הגדולה - לפי מנהג הגר"א אכן מברכים 'אמן' לאחר 'לעולם אל יחסרנו' - הבאתי לכם 'אמן' חדשה שעד הנה לא הייתם עונים לאחר הברכה.

מה זה וואונדער-ראבינער?

אִישׁ אֹ אֶשְׁהָ פִי יִפְּלֵא אֹ אֶשְׁהָ פִי יִפְּלֵא לְנֹדֵר נְדָר נְזִיר (במדבר ו, ב)

בתקופת מלחמת העולם הראשונה קבע הרה"ק רבי ישראל מהוסיאטין זי"ע את משכנו בווינה, בירת אוסטריה. ביום מן הימים צעד הרבי הקדוש ברחובות העיר, מלווה בפמליה מחסידי, שצעדו הכן מאחוריו, אפופים בחרדת קודש ויראת הרוממות.

יהודי ווינאי שלא הורגל למראה דמותו של רבי חסידי שאל את מלווי הרבי: "מיהו הרב הזה", אחד מהמלווים נחפו

"גזל הגר"

הגזל ממון מאיש אחר, ונשבע תחילה לשקר שלא גזל, ובהמשך חזר בו והודה שגזל, עליו לשלם את הקרן בתוספת חומש, ואף להקריב קרבן אשם. במידה והגזל הוא גר שמת ללא יורשים, על הגזלן להעביר את תשלום הקרן והחומש לכהנים העובדים במשמר שבו הוא מקריב את קרבן האשם.

"מנחת קנאות"

אשה הנחשדת על ידי בעלה שהיא מעלה בו מעל, מביא הבעל קרבן 'מנחת-סוטה' הנקראת גם 'מנחת-קנאות', על שם שהבעל 'קינא לה' תחילה, כלומר זוהר אותה. וכן על שם שמנחה זו מעוררת על האשה שתי מיני קנאה - כעס, הן מצד הבעל והן מצד הש"ת. בשונה משאר מנחות, מנחה זו עשויה קמח שעורים, ואין בה שמן ולבונה.

"אשם נזיר"

נזיר אסור להיטמא למת, אם וכאשר אירע מקרה באונס ובשוגג שהנזיר נטמא בטומאת מת, לאחר שהוא נטהר מהטומאה, עליו להביא - מלבד שתי תורים או שני בני יונה, אחד לחטאת ואחד לעולה - גם קרבן 'אשם נזיר', כבש זכר בן שנה.

"א"ת ב"ש"

רש"י מזכיר בפרשת השבוע את המושג "א"ת ב"ש", מדובר בסוג של חילופי אותיות המשמשים גם לחישוב גימטריא, כאשר האות א', הראשונה מתוך סדרת אותיות הא"ב, מתחלפת עם האות ת' - האחרונה שבאותיות. כך גם האות ב', השנייה בסדרת האותיות, מתחלפת עם האות ש', אות אחת לפני האחרונה, וכן הלאה.

"זריע בשלה"

בסיום ימי הניזירות מביא הנזיר קרבן עולה וחטאת, וגם אייל לקרבן שלמים, מתוך האייל הזה מקבל הכהן את הזרוע המבושלת, לאחר שמבשלים את השלמים בתוך העזרה. בנוסף על החזה והשוק שהכהן מקבל מכל קרבן שלמים.

"מזורק"

בתוך שאר הקרבנות שהקריבו הנשיאים לחנוכת המזבח, מופיע גם 'מזורק' אחד כסף. ה'מזורק' הוא כלי המיועד לקבלת הדם ולזרוק את הדם על גבי המזבח, ועל שם זריקת הדם נקרא בשם מזורק.

להשיבו קצרות "זהו ה - וואונדער ראבינער (- הרב הפלאי - כינוי יידישאי לצדיק מפורסם ופועל ישועות)".

אך היהודי מווינה לא שמע מעודו על 'וואונדער ראבינער' והוסיף לשאול ברצונו להבין את משמעות הכינוי. הרבי מהוסיאטין שם לב לדין ודברים בין חסידו ליהודי השני וביקש להבהיר לו את משמעות הביטוי.

"יש כמה סוגי רבנים" פתח הרבי, "רב המדינה - שמושל על יהודי כל המחוזות, אחרי נמצאים רבני המחוזות - שמושלים על כל הערים שבפלך מחוזם, תחתיים מנהיגים רבני הערים - שמושלים על כל עיני העיר, וברשותם פועלים רבני בתי הכנסת - שכל אחד מהם מושל על סדרי בית הכנסת שלו ואילו וואונדער ראבינער" סיים הרבי, "הוא רב שמושל על עצמו!"

באופן נפלא הסמיך לכך חתנו של הרבי - האדמו"ר ר' בעל אהלי יעקב מהוסיאטין צוק"ל - את דברי האבן עזרא בפרשתנו, על דברי הפסוק: "איש או אשה פי יפלא לנדר נדר נזיר להזיר לד" ו"ל האב"ע: יפלא - יפריש או יעשה דבר פלא כי רוב העולם הולכים אחר תאותם.

דירת הבטחון בירושלים

יְבָרְכֶךָ ה' (במדבר ו, כד)

סיפר על עצמו הגאון הגדול רבי ראובן אלבז שליט"א ראש ישיבת אור החיים: בימי בחרותי למדתי בישיבה בירושלים ותמיד הייתה לי שאיפה כמוסה שגם אחי חתונתי אוכל בסייעתא דשמיא לרכוש דירה ולהשאר לגור ולהתעלות בצילה של עיר הקודש והמקדש.

לכאורה הייתה זאת משאלת שווא, כי בעוד שהורי היו עשירים ובעלי אמצעים במרוקו הם נאלצו להשאיר הכל בגולה ועלו לארץ הקודש בעירום ובחוסר כל ממש. החברותא שלי מעולם לא הבינ את בטחוני בהתגשמות שאיפתי, אך אני הייתי סמוך ובטוח שה' יגמול את הטובה הזאת בעדי.

בשעה טובה זכיתי לעמוד ערב יום חתונתי, וחונתי המיועד הזמין אותי לראות את הדירה שהוא רכש עבורנו, דירה מרוהטת וכלילה, בירושלים.

זכיתי אז לראות בחוש, שהבטוח בה' חסד יסובבנו, בטחתי בשלימות ובתמימות וה' הביא לי דירה כשאיפתי מעודי, מעבר לכל סיכוי.

חבמת התורה

אמרות חכמה ופניני שפר מגדולי הדורות על פרשת השבוע

כִּי יַעֲשֶׂוּ מִכָּל חֲטָאת הָאָדָם (ה, ו)

מפי הרה"ק רבי משה מקוברין זי"ע: אבי זי"ע היה אומר שבנוסף על ארבעת חלקי השלחן ערוך, צריך שיהיה לאדם גם 'החלק החמישי' של השלחן ערוך, דהיינו לדעת כיצד להתנהג עם בני אדם. ואני אומר: צריך שיהיה לאדם גם את 'החלק השישי' של השלחן ערוך, דהיינו לדעת כיצד להתנהג עם אלו שאינם בני אדם...

גַּם הֵם לְבֵית אֲבֹתָם (ה, כב)

הגה"צ רבי אליעזר ירוחם בארון זצ"ל, חתנו של הדברי חיים מצאנז זי"ע, אמר פעם בדרך צחות: הצעירים בדורנו סבורים שהם חכמים ומלומדים יותר מאבותיהם. למזלנו, הִזְקֵנָה נחשבת אצלם כחסרון, כי אם הייתה הזקנה בעיניהם כמעלה וחשיבות, אין ספק שהם היו אומרים שהם יותר זקנים ומבוגרים מאביהם...

וְכַפֵּר עָלָיו מֵאֲשֶׁר חָטָא עַל הַנֶּפֶשׁ (ו, י) (יא) שְׂעִיר עִזִּים מִן הָרִיז (רש"י)

אל הרה"ק רבי ישראל מרוזין זי"ע, הגיע איש אחד שהחל לפרט כמה הוא מסתגף ונוהג בפרישות: אני לובש רק בגדים לבנים, איני שותה שום משקה מלבד מים, בכל יום אני מקבל ל"ט 'מלקות' ברצועה, אני עורך 'גלגולי שלג' ואפילו מניח מסמרים בתוך הנעליים לשם סיגוף.

הבין הרבי שכונת האיש אינה לשם שמים אלא להתפאר. לקחו אל החלון והצביע על הסוס הלכן שעמד בחצר ואמר: הנה, גם בחצר שלי יש אחד, כולו לבן, שותה רק מים, מקבל מלקות מהשוט, מתגלגל בשלג, מסמרים תקועים לו ברגלו, ועדיין הוא לא יותר מסוס!

מדוע בחו"ל ובגליל, יש שלא נושאים כפיים כל יום?

בעיר באר שבע וסביבותיה שלא לשאת כפיים בכל יום.

אבל בעוד שבני חוץ לארץ נושאים כפיהם רק בחגים ומועדי השנה, הרי בגליל המנהג לשאת כפיים רק בחזרת הש"ץ של תפילת מוסף בשבתות (ויש שכתבו שגם בראש חודש וחול המועד ישאו כפיים).

יוצא מן הכלל הוא אתרא קדישא מירון אצל קבר הרשב"י, שם המנהג לעלות לדוכן אף בימות החול.

תקנת תלמידי הבעש"ט הק' זי"ע עול' ארץ ישראל

אין מקור ברור על מקור התקנה בצפת והגליל שלא לשאת כפיים בכל יום, אבל מקובל, ויש לכך כמה וכמה סימוכין, שהמנהג הונהג ע"י ראשי עדת החסידים, הרה"ק רבי מנחם מענדל מוויטעבסק זי"ע והרה"ק רבי אברהם מקאליסק זי"ע, שעלו ארצה בשנות התק"ל, והתיישבו בגליל.

יש שכתבו בביאור טעמם, כיוון שהורגלו מבית רבותיהם בחוץ לארץ לשאת כפיים רק בימים טובים, ומצד שני בארץ ישראל נשאו כפיים בכל יום, על כן עשו כעין פשרה והתקינו שמצד אחד לא ישאו כפיים בכל יום, אך מצד שני לא ימתינו עד המועדים והשלש רגלים בלבד, אלא בכל השבתות במוספין. (ראה שו"ת מנחת יצחק ח"ח ס' א' וב' בארוכה, ספר הלכות הגר"א ומנהגיו, אות ק"ט).

מנהג זה שאין הכהנים נושאים כפיהם בכל יום השתרש במתכונתו זאת אצל האשכנזים בחוץ לארץ, אבל אצל הספרדים שבחו"ל יש מנהגים שונים, יש רבים שנוהגים לשאת כפיהם בכל יום, ויש שכתב שמנהגם לשאת כפיים רק בכל ראש חודש או בכל יום שיש בו קריאת התורה.

וכנזכר לעיל מרן הבית יוסף קילס את המנהג בארץ ישראל ובכל מלכות מצרים לשאת כפיים בכל יום.

משמים מנעו את ביטול המנהג בחו"ל

במשך הדורות היו כמה מגדולי האחרונים שרצו לבטל את המנהג הקדום, וחשקה נפשם לחזור ולתקן שהכהנים ישאו את כפיהם בכל יום גם בחוץ לארץ. אך אירע להם סיבות שונות ומשונות ונתבלבל העניין ולא עלה בידם.

כן מובא על הרה"ק בעל התניא זי"ע, וכן מסופר על רבינו הגר"א זי"ע ועל תלמידו הגר"ח מואלאזין זי"ע שניסו לשנות המנהג ולתקן לשאת כפיים בחו"ל, ומשמיים גרמו סיבות שונות שלא יצליחו לשנות את המנהג.

המנהג בערי הגליל בארץ ישראל

אף בתוך ארץ ישראל אין המנהג שווה, כי בעוד שברוב ערי ארץ ישראל נושאים כפיים בכל יום, הרי שבצפת וערי הגליל נוהגים ברוב הקהילות לעדת אשכנז שאין נושאים כפיים בכל יום. וכן נוהגים גם

נשיאת כפיים, ובכל יום קשה להם לטבול ובפרט בחורף, ולכן עלה המנהג דוקא ביום טוב.

אבל הבית יוסף דחה את הדברים וכתב, שהרי טבילה לנשיאת כפיים לא הוזכרה בתלמוד, ואם הם נהגו להחמיר ולטבול למה יבטלו בשביל כך מצוות עשה בכל יום, ולכן כתב הבית יוסף שיישר כוחם של בני ארץ ישראל וכל מלכות מצרים שנושאים כפיהם בכל יום ואינם טובלים לנשיאת כפיים.

ג. טעם נוסף מובא שם בדרכי משה והרמ"א (סעיף מד) שאנשים טרודים לפרנסתם ואין שרויים בשמחה, ואין ראוי לשאת כפיים מתוך טרדה ועצבות, לכן רק בחגים נושאים כפיים.

ד. עוד טעם כתב בשו"ת חתם סופר (או"ח סוס"י כ"ג) שנושאים כפיים צריכה להיות ככוונה כמו קרבן, וכימות החול מחמת טרדת הפרנסה קשה לכוון, רק בחגים הלב פנוי לברך בכוונה.

ה. מהלך אחר לבאר המנהג כתב בשו"ת בית אפרים (סי' ו'), שהכהנים שלנו אינם כהנים מיוחדים, לכן מחמת הספק תיקנו למעט בנשיאת כפיים, ורק ברגלים הניחו להם כדי שלא תשתכח תורת כהונה.

ו. בנוסף על כל הטעמים, כתב בשו"ת משיב דבר להנצי"ב זצ"ל (ח"ב סי' ק"ד), וכן השלחן הטהור (סימן קכז), שעיקר הטעם הוא על פי סוד.

מנהג הספרדים

בפרשת השבוע נכתב בתורה המצוה המוטלת על כל כהן, לברך בכל יום את אחיו בית ישראל בברכת כהנים. כמו שנאמר בתורה (במדבר ו, כג): פה תִּבְרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

למרות הפלא, למרות שברכת כהנים אינה מהמצוות התלויות בארץ, אלא חובת הגוף, הרי שהכהנים בחוץ לארץ, מבני אשכנז, אינם נושאים כפיהם בכל יום כי אם במועדי השנה בעת תפילת מוסף (וכן ביום הכיפורים בשחרית מוסף ונעילה, ויש מקומות שנוהגים לשאת כפיים אף בראש השנה והושענא רבא במוסף).

מנהג קדום במדינת אשכנז

המקור הראשון למנהג זה של בני חוץ לארץ, נזכר כבר בספרי הראשונים מלפני כ 700 שנה, והמנהג התפשט בכל ארצות הגולה של בני אשכנז, שלא לשאת כפיים בכל יום, ונשאר כך שם עד ימינו.

טעמים שונים למנהג

כמה טעמים נאמרו למנהג ביטול המצווה לשאת כפיים בכל יום.

א. הכלבו כותב (סימן קכה) שלא רצו להטריח את הציבור. וזה פלא, שביטול מצוה דאורייתא בגלל טירחה של כמה דקות.

ב. הבית יוסף (או"ח, סי' קכח) מביא משו"ת מהרי"ל (החדשות סי' כא) שטעם הדבר מפני שמנהג הכהנים לטבול קודם

רוצים להעמיק ולהרחיב אודות פולמוס זה? יש לכם הערות והוספות? שלחו לנו gts025002018@gmail.com ונשתדל בס"ד להביא את הפינים המובחרים של לומדי התורה

איצר התורה יהלום מתוך הפרשה

כה תִּבְרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (ו, כג)

"כה תברכו" - בכל מצב שבני ישראל נמצאים, יהיה איך שיהיה, תמיד תברכו אותם.

(רבי יחזקאל מקאזמיר זי"ע)

זה קרבן אהירע בן עינן (ז, פג)

'מה טעם הקריב נשיא שבט נפתלי האחרון מכולם, ביום השנים עשר? לפי שהוא היה "בן עינן", בעל עין טובה, שלא הייתה עינו צרה בשאר הנשיאים שיקריבו לפניו.

(רבי חנוך הענין מאלכסנדר זי"ע)

ימן העפר אשר יהיה בקרקע המשפן יקח הפהן (ה, יב)

איזהו חכם הלומד מכל אדם, גם מאדם שהוא כמו עפר, גם ממנו לוקח הכהן ולומד איזו הנהגה טובה.

(הבעל שם טוב הק')

וזאת חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ 'בַּיּוֹם' הַמִּשַׁח אֹתוֹ... זאת חֲנֻכַּת הַמִּזְבֵּחַ 'אֲחֵרֵי' הַמִּשַׁח אֹתוֹ (ז, פד-פה)

יהודי צריך להשתדל שההתחדשות הראשונה של יום המשח אותו, תישאר לתמיד, גם 'אחרי' המשח אותו.

(אמרי אמת)

זה קרבן נִתְנָאֵל בן צוּעֵר (ז, כג)

בכל נשיא נאמר 'זה קרבן...', כלומר, כל נשיא הקריב מחמת רצונו הפרטי, לא בגלל שרצה לחקות את מעשי הנשיאים שלפניו, אלא זהו קרבנו האישי.

(רבי בונים מפרשיסחא זי"ע)

אָמַר לָהֶם (ו, כג) כְּמוֹ זִכּוֹר שְׁמוֹ (רש"י)

כמו שיש מצוה לזכור תמיד את יום השבת, כך יש לברך תמיד בכל עת את בני ישראל.

(מרן מהרי"ד מבעלזא זי"ע)

תורה והלכה נושאים הלכתיים מתוך הפרשה

כהן שהרג אדם בתאונת-דרכים, האם מותר לו לברך ברכת כהנים?

מרן הגר"ש וואזנר זצוק"ל בשו"ת שבט הלוי (ח"א סי' מ"ג) כותב על פי דברי הרמ"א שאם הכהן עשה תשובה אמיתית על פי הוראות חכמי ישראל, בתענית וצדקה וקבלת קבלות טובות, ולבו שבור בקרבו תמיד, אפשר להקל שישא כפיים.

כשאדם קפץ לכביש

לעומתו, מרן הגר"ע יוסף זצוק"ל בשו"ת יחזה דעת (ח"ה סי' ט"ז) כותב שבני ספרד הנוהגים כפסקי המחבר צריכים להחמיר בזה. ורק אם היה אונס, שנהג בזהירות ופתאום קפץ אדם לכביש או מכונית שחצתה באדום, או רשאי לישא כפיו אחרי שעשה תשובה.

רשלנות בנסיעה

ואילו אם תאונת הדרכים נגרמה בגלל שהכהן הנהג לא שמר על חוקי התנועה, נסע במהירות מופרות ביותר או שלא ציינת לתמרורי עצירה, אף שאינו מזיד ממש, הרי זה קרוב למזיד, ובוה יש שציידו לומר שגם לדעת הרמ"א אסור לשאת כפיים אפילו עשה תשובה, ויש שהקילו בזה (ראה פסקי תשובות, סי' קכה, עג).

בפרשת השבוע אנו למדים על מצות הכהנים לשאת כפיהם ולברך את אחיהם, כמו שנאמר (במדבר ו, כג) פה תִּבְרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אָמַר לָהֶם.

פוסקי ההלכה דנים בשאלה מצערת, מה דינו של כהן נהג שפגע ברכבו באיש אחר והביא למיתתו, לא עלינו. האם מותר לנהג הכהן להמשיך לשאת כפיים או לא?

כהן בעל תשובה

השאלה מתעוררת בעקבות הנפסק בשלחן ערוך (או"ח, קכה, לה) שכהן שהרג את הנפש אפילו בשוגג לא ישא את כפיו.

ברם, נחלקו בזה המחבר והרמ"א מה הדין כשהכהן עשה תשובה. לדעת המחבר - אפילו עשה תשובה לא ישא כפיו, הרמ"א לעומת זאת כותב שאם עשה תשובה יש להקל על בעלי תשובה, שלא לנעול דלת בפניהם.

אשכנזי או ספרדי

בעקבות המחלוקת בין המחבר לרמ"א, נחלקו גם ההוראות בין פוסקי אשכנז לפוסקי ספרד.

אהבת תורה

פרי עטם של לומדי תורה
שבכתב מרחבי תבל

חידודי תורה

פרפראות וחידודים על פרשת השבוע
ופירוש רש"י הק'

לדקדק היטב בכל מילה

שלום וברכה למערכת תורה שבכתב!

ראשית כל, אביע את תודתי והתפעלותי מהשקעתכם הרבה בלימוד "יסוד היסודות" - החומש והרש"י, באופן שמביא תועלת רבה.

כתלמיד של מו"ר מרן הגר"מ צדקה שליט"א, ראש ישיבת פורת יוסף, ברצוני לציין, שכך דרכו של רבנו שליט"א מזה שנים רבות, לעמוד בדקדוק הדק היטב בהבנת המקרא ופירושו עליו, כי הוא היסוד לכל, ומוסר על זה שיעורים רבים.

וכמה כמה פעמים שמעתי ממנו לאמר: "הלא הורגלנו לייגע עצמנו שעות ומימים על קטעי גמרא ודיבורי רש"י ותוספות, ואף על תיבות ספורות בהם, ומדוע יגרע חלקו של פסוק או תיבה בתורה מאלו?! וכך גם יש לדקדק בפירושו של רש"י לחומש כמו בפירושו על הש"ס, כי שניהם מרשי"הם!"

אשריכם שזכיתם להרבות פעלים לתורה בענין חשוב זה, ומעודדים וממריצים בשלל דרכים ואופנים לדייק היטב בחומש וברש"י. חזקו ויאמץ לבבכם!

בברכה, אליעזר מועלם

חידת 'יוסף דעת' - היכן כתוב שצריך לברך את עמו ישראל באהבה?

בכל יום אנו, וישיב ארץ ישראל, שומעים את הכהנים מברכים "אשר קדשו וכו' לברך את עמו ישראל באהבה". והשאלה הנשאלת: הרי מצות ברכת הכהנים מופיעה בפרשתנו, כאמור: "לה תברכו את בני ישראל אֲמֹר לָהֶם בְּרַכְּהָ ה' וגו', והיכן כתוב כאן בתורה רמז כל שהוא שצריך לברך את ישראל דווקא "באהבה"?

'חידה בפרשה' - שוטרס, שחורים.

היכן מוזכרים בפרשה, בחומש ו/או ברש"י, המילים הבאות: א. שוטרס. ב. שחורים. ג. שחורים.

פתרון חידות - פרשת אמור:

יוסף דעת - תשובות נבחרות מתוך אלפי התשובות שהתקבלו במערכת:

במנהג ראייה לחג מותן תורה טרחו הלומדים הרבים ליישב ולתרוץ את התמיהה העולה מדברי רש"י על הפסוק "אם בחוקתי תלכו ואת מצותי תשמרו": "שלמות שהכתוב כבר כלל את המצוות, בא "אם בחוקתי" ביהוד על עמל התורה, שמשמע מניח שלימוד התורה אינו מכלל המצוות.

א) ודאי שלימוד התורה הוא בכלל התורה, וכלול בדיבור "ואת מצותי תשמרו", ואכן כמדויק ברש"י "אם בחוקתי" בא לייחד דווקא את עמל התורה ולקבועו כמצווה. (יישובים רבים בשם ספה"ק, ולהלן הסיבות).

ב) ללא עמל מיוחד בלימוד התורה בלתי אפשרי לקיים את כל מצוותיה כראוי, לכן חשובה מצוות לימוד ועמל התורה שתכתב בפני עצמה למרות שכלולה ב"אמת מצותי". (אילת השחר למרן הגרא"ל שטיינמן זצוק"ל)

ג) ציון בפרטות כי את התורה לא מספיק ללמוד, אלא צריך שתהא חקוקה על לוח הלב. (על פי ליקו"ש חלק ד)

ד) בדיני 'תלמוד תורה' יש פטורים ואגסים, כגון עני, אך בדין המתוססף של 'עמל התורה' כולם מחויבים. (תאניה ואניה ועוד)

ה) בשונה משאר המצוות בהן אין העמלות חלק מקיום המצווה, אלא הכשר לקיומה במקרה שאין יכול לקיימה בקל שרק או מצווה לעמול שיוכל לקיים, הרי בלימוד התורה העמל הוא גוף המצווה. (חי' רבנו מאיר הלוי).

ו) שאר המצוות הן חיוביות ותלויות בוטנים או משנתים, בעוד מצוות לימוד התורה בעמל היא קיומית ותמידית.

ז) מצווה מיוחדת לחזור על התלמוד לאחר שכבר למד פרוק ושנה ואף וזכור. (אור החיים הק').

ח) לרבות קביעות עיתים לתורה. (כלי יקר).

ט) קיום המצוות זה עשית רצונו של מלך אבל עמל התורה זה קיום המלכות בעצמה כפי שאמרו לא אם בריית יומם וילהל וכו' דבלי תורה אין קיום לעולם.

י) לעמול אף על דברי תורה שאינו יכול להשיג (הרה"ק רבי מאיר'ל מאמשינוב ז"ע).

חידה בפרשה:

שאלה: מי בפרשת השבוע, בחומש ו/או ברש"י, לקח עֲרֹבָן, ומי בפרשה מחויב בעֲרֹבָן?

תשובה: א. כו, מב, ברש"י, יעקב אבינו לקחת מאליהו את האות ו' כערבון שיבוא לבשר הגאולה. ב. כו, לו, ברש"י, כל ישראל ערבים זה לזה.

מחמת קוצר היריעה אנו עורכים ומפרסמים את המצוינים בלבד

חידת יוסף דעת - כרטיספר בסך 200 ש"ח | חידה בפרשה - כרטיספר בסך 100 ש"ח

יגדיל תורה

עדכונים מהנעשה ונשמע
במפעל העולמי תורה שבכתב

התעוררות רבתית בקבלת התורה בפשיטו

המוני יהודים מכל העדות והחוגים הצטרפו בימי מתן תורתנו הק' ללגיטו של מלך וקבלו על עצמם עול תורה שבכתב בלימוד יומי קבוע של התורה הק' עם פירוש רש"י. עם סיום ספר ויקרא והתחלת ספר במדבר בשבוע העל"ט, אנו ממשיכים להתפעם מהמוני המצטרפים, חדשים וגם ישנים, כאלו אשר לראשונה מסתפחים אל חגת ד' וכאלו השבים שוב לעריכת המבחנים והלימוד היומי הקבוע חק בל יעבור. בשבוע הבעל"ט יסתיימו בעז"ה מועדי עריכת המבחנים והמענה לחידודי התורה ולאחמ"כ תיערך הגרלת הענק על פרסים יקרי ערך עם שערות זוכים.

דולים ומשקים מדברי התורה

הדים רבים לפעילות המיוחדת שנערכה בחג השבועות העל"ט בהיכלי התורה והחסידות בכל אתר ואתר, עם חלוקת מאות אלפי כוסות שתיה חמה ללומדי התורה והוגיה בהיכלי הישיבות הקדושות, בבתי הכנסת, בתצורות החסידיים ובמרכזים התורניים, לכבודם של מחזיקי העולם

מכתבי העידוד והליונות הציונים יוצאים לדך

השבוע יישלחו בס"ד לבתי המוני הלומדים והנבחנים מכל אתר ואתר, מכתבי העידוד וגליון הציונים על כל ספר ויקרא ועל מבחני הסיכום. המשוב העצום לו זוכים אנו אחרי כל מכתב כזה, מעיד על הציפיה הרבה שיש בקרב הלומדים והנבחנים אשר הם ובני ביתם שמוחים ומתענגים למראה גליון הסיכום של פרי עמלם בתורה הקדושה בחודשים האחרונים.

אם משום מה לא קיבלתם את המכתבים האחרונים, יתכן והפרטים שלכם במערכת אינם מעודכנים כדבעי, זה הזמן לעדכן ולשנות את הפרטים האישיים כדי שתוכלו לקבל את המכתבים כסדרם.

זכות הפצת התורה השבועי ע"י נדיבי העם שררימו תרומתם קודש לזיוני הרבים

<p>הפצת התורה בעיר בית שמש ע"י הרב נתנאל יעקב גורי שליט"א לכבוד שמחת הולדת הבת שתחי' במזל טוב ובשעה טובה ומוצלחת יזכה לגדלה לבע"ל לחופה ומעש"ט</p>	<p>הפצת התורה בעיר ביתר לטובת נשמת הרה"ק רבי אברהם בהרה"ק רבי נח זיע"א ה'ברכת אברהם' מסלונים נלב"ע י"ב סיון תשמ"א</p>
<p>הפצת התורה בעיר אשדוד ע"י הרב יוסף אזולאי ה"ו לזכות בנו החתן שיזכה לבנות בית נאמן בישראל עב"ג במזל טוב ובשעות טובות</p>	<p>הפצת התורה בעיר ירושלים לרפואת שרה רבקה בת אלטע מרים נדבת הרה"ח הנ"ב הנכבד החפץ בעילום שמו</p>
<p>לעילוי נשמת הרבני החסיד הנכבד רבי חיים שמעון אליעזר בן רבי נפתלי הערץ ז"ל שפירא - ויליאמסבורג במלאת השלושים לפטירתו לאחר שנות יסורים קשים ומרים אותם קיבל באהבה ואמונה הרבני החסיד המפואר רבי נפתלי הערץ בהרה"ח רבי דב בערצ'י ז"ל שפירא הונצח ע"י משפחת שפירא הנכבדה שליט"א</p>	

יהא רעוא קדם נתן התורה כי יתברנו בכל מילי דמיטב ויזנו לראות ברבה והצלחה בכל מעשי ידהם, אבי"ר לתרומות והנצחות בגיליון פנו לקו קול התורה 02-500-2018 שלוחה 8 או ב'נדרים'

בזכות התורה

שמות חוזבים בהנצחות

זוכים במבחן יומי ע"ס 350 ₪

הבה"ח בן ציון אנשי - אור התלמוד, ביתר עילית
הרב מנחם יהודה ריזל - יוניץ, בני ברק
הרב יעקב רובינשטיין - רחובות
הרב דוד בוכס - בני ברק
הבה"ח משה דויטש - בני ברק
הרב חיים יוסף וייס - כולל אור אליהו, בית שמש
ניקח וחכים מאיר פסרודה - יקירי ירושלים, ירושלים

זוכים במבחן יומי ע"ס 500 ₪

הבה"ח נחמן רוזנפלד - ברסלב בית שמש, בית שמש
הרב יעקב גולדשמיד - עטרת יהודה, בני ברק

זוכים במבחן יומי ע"ס 600 ₪

ניקח וחכים חיים גינצברג - קרית הרצוג, בני ברק

זוכים בחידות יוסף דעת

הרב ליאור ברזילי - אופקים - 200 כרטיספר
הרב יהונתן לדרר - אהבת שלום, תל ציון - 100 כרטיספר

להבלת הגיליון השבועי

gts025002018@gmail.com
7:01 א"ת
לקבלת הגיליון היומי gts025002018@gmail.com

הו 'הול' התורה

רישום | מנחמים | שיעורים | אזור אישי | חידודי תורה | ועוד
02.500.2018

הצטרפו בעת

לרבות אלפי לומדי ונבחני תורה שבכתב ורכשו לעצמכם קנין נצחי לחיי תורה מתן שכרה בצדה - הנצרות ענק מדי יום ומדי שבוע

הודעה חשובה

בעקבות ריבוי התגובות והפניות אודות הנכתב בגיליונותינו, נחל בס"ד לפרסם אחת לחודש תוספת מיוחדת עם תגובות קוראים, עיון והעמקה, שו"ת ופולמוסים אודות הסוגיות הנלמדות בפרשה והנכתב בגיליונו.

עקב מספרם הרב של התגובות, אין אנו יכולים להביא את כולם, ואנו מצייגים את חלקם בעריכה קלה כדי לשלב בין מספר הערות ותגובות דומות או זהות בתוכן.

תגובות, הערות והוספות ניתן לשלוח באמצעות התיבה האישית בנדירים, או באמצעות הדוא"ל

בס"ד יתקיימו הגרלות מיוחדות בין המעיינים והמגיבים כאן במדור זה כפי שיתפרסם בהמשך

תעבה למדור 'דעת תורה' - פרשת קדושים (גיליון י"ח)

בנישא - "מה הקשר של טיטו ספרד לבנדי שעמנו?"

בהקשר לפולמוס של פרשת קדושים על ההומרה שלא ללבוש בגדי צמר, מן העניין לציון כאן מעשה מופלא על הגה"ק רבי עקיבא איגר שכותב נכדו בספר חוט המשולש: שהגאון בעל מחבר ספר תורת שמואל, היה בימי עולמו תלמיד להגאון הקדוש ר' עקיבא איגר זצ"ל בנגלה, ולמד אצלו זמן רב, והיה לבוש במלבושי צמר כדרכי האשכנזים, וכאשר העתיק אהלו לווארקי נעשה חסיד ונסע לקונויץ, ובהיותו כי החסידים בעתות האלו לא היו לובשים בגדי צמר מחשש איסור דאורייתא הפשיט מעליו מלבושי צמר ולבש בגדי משי, וכאשר בא פעם אחת לפזנא שאל אותו הגה"ק רע"א ז"ל מאיזה סיבה נעשה חסיד ולבש בגדי משי? והשיב לו: 'איך לא ירא רבי הקדוש ללבוש מלבושי צמר אשר יש בהם חשש איסור תורה'. וכאשר שמע הגה"ק רע"א ז"ל דבריו הרים בקול מר על אשר לא עלה רעיון זה על לבו כל ימיו, וכי האמת והצדק אתו, ובעודו מדבר אתו הפשיט מעליו כל מלבושיו עד תנותו והמתין כך עד אשר הביאו לו מלבושים אחרים בלא צמר.

שמחה בונים ק. ערד

תעבה למדור 'תורה והלכה' - פרשת אמור (גיליון י"ט)

בנוגע לענין פתן קטן או נזול בעל מום אי יש בו וקדשותו

הנה הפרי מגדים בסיומ ק"ה משבצות זהב ס"ח ק כתב, ועיין מג"א סימן רפב קטן אין בו וקדשותו דלאו בר עבודה הוא. ולפי זה בעל מום נמי לאו בר עבודה הוא. וכי תימא לחם אלקין מקריב אכילה בכלל, קטן נמי אוכל ומה בכך דאין חולק, ואם כך צ"ע מאי שנא קטן מבעל מום.

בברכה, אביגדור ברגר

תעבה למדור 'דעת תורה' - פרשת אמור (גיליון י"ט)

בנישא - "הפולמוס אודות אבילות 'חדש' של מי ברוחן לארץ"

בנוגע לנכתב במדור זה בעניין איסור 'חדש' בזמן הזה, אציין בזה מה שמובא בסידור צלוחת דאברהם (עמ' תר"ג בהערות ויעש אברהם) שאף שקיטנו הגה"ק ר' אברהם מטשעכענאו זצ"ל היה מחמיר בזה, מ"מ החמיר רק לעצמו דרך חומרא ולא דרך חשש איסור תורה, כי לא רצה לפגום בכבודם של הגאונים הקודמים שהקילו בזה, וגם הרבנים הצדיקים בפולין ורוסיה לא נהגו בעצמן חומרא זו כדי שלא לעורר דין על ישראל המקילים בזה בכל הדורות.

ועוד מסיים שם, שקיבל משישים בשם צדיקים וקדושים ז"ע, שהמעשה שהביא בעל תוספות שבת בהקדמתו, שכאשר עלה רבינו הב"ח לשמים הכריזו עליו 'פנו מקום לר' יואל מקראקא הברידה', זה היה בשביל שחידש את היתיר לאכול חוש בחוץ לארץ בזמן הזה.

ביקרא דאורייתא ובהיקרה עצימה לפעילותכם הכבירה, יהושע העשיל ל פעה"ק ירושלים

תעבה למדור 'תורה והלכה' - פרשת ברא (גיליון כ)

בנישא - האם יש איסור 'לא תרדה נפשי' בבוא בית הנבטת?

חזקו ואמצו על הדברים הנפלאים. לדעת הגר"צ אבא שאול זצ"ל יש איסור לא תרדה גם בגביא ואפילו בעובד נקיון.

בברכת התורה, כפיר דדון

לכבוד מערכת שבכתב מצ"ב דברי הגמ' באיזהו נשך שלמדנו לאחרונה בדף היומי בו מתבאר שדין זה נוגע גם לתקופת האמוראים בו כבר לא היה נוהג דין עבד עברי תלמוד בבלי מסכת בבא מציעא דף עג עמוד ב רב סעורם אחוה דרבא דרבא הוה תקיף אינשי ולא מעליה, ומעיליה להו בגוהורקא דרבא. אמר ליה רבא: שפיר קא עבדת, דתנינא: ראתי שאינו נוהג כשורה, מנין שאתה רשאי להשתעבד בו - תלמוד לומר לעולם בהם תעבדו ובאחיכם. יכול אפילו נוהג כשורה - תלמוד לומר ובאחיכם בני ישראל איש באחיו וגו'.

בברכה, יחיאל מיכל פונפנדר

לכבוד מערכת תורה שבכתב, בפסקו מ"ז בפרשתנו כתוב ובאחיכם בני ישראל איש באחיו לא תרדה בו בפרך, וברש"י שם לרבות נשיא בעמו ומלך במשרתיו, והנה מלך במשרתיו אולי דינו כעבד, אך נשיא בעמו וודאי אין דינם כעבד, ומכאן שכל בעל תפקיד שגורמים לו לעבוד בפרך הוא נכלל בלאו זה.

נפתלי קרויזוהאר

תעבה למדור 'דעת תורה' מפרשת ברא (גיליון כ)

בנישא - "סיבות ההנחות לחיזר מכירה בשמיים"

הנני לציין כי המערכת פועלת למעלה הגדלת התורה הקד' בכלל ותורתו של רבינו הקדוש רבי שלמה יצחקי זצוק"ל בפרט אשריכם ואשר חלקיכם. דבר חשוב ואין ערך למען הגדלת התורה

באה"ק ומוחצה לה הפעילות שאתם עושים ללמוד וללמד היא בבחינת "תורה בתפארה" אע"י (או אא"י) הערה קטנה בדבר המאמר שנכתב על "היתר מכירה" הנה ראוי להביא אף את דעתם של גדולי ומאורי הדור חכמי דורינו שליט"א וזצוק"ל ועל ראשיהם מורינו ורבינו ועטרת ראשינו רב רבנן מורן רבינו עובדיה יוסף זצוקללה"ה ועוד דעות חשובות של המתירים ולא לכתוב רק לאסור. אמנם אני לא סומך על ה"היתר" משום שהוא "היתר" ולא לכתחילה אבל בכ"ז כדי מאוד שתביאו את דעתו הכבירה ועוד דעות ולא בגלל שאתם סוברים ככה תביאו רק שתי דעות להיתר והרבה דעות לאסור ולמה לאסור וכו'. אשריכם ואשרי חלקכם של המארגנים, השותפים, המחזירים, התורמים, והמסייעים למצווה היקרה הזו ובזכות מצווה יקרה ונדידה זו תזכו להתברך בכל מילי דמיטב.

כ"ז החותם לכבודם של עמלי התורה, ל. ס. ראש ישיבת ת. י

לכבוד מערכת "תורה שבכתב" שלום וברכה! אודות הנכתב על היתר מכירה

א. לא ייתכן שהחזו"א דיבר נגד המחפשים קולות באיסורי דרבנן, כאשר הוא עצמו התייר אף באיסורי תורה (כגון מסחר) ואין לתלות בו ח"ו שאמר שאין בעיית פרנסה כיון שיש את ברכת "ציונית", בזמן שהוא עצמו חיפש קולות והיתרים. כמו רוב גדולי דורו, סבר החזו"א שיש לחפש היתרים על מנת להתפרנס מחקלאות בא"י. לכן התייר עבודה בפירות לאוקמי פירא, הקל באיסור ספיחין (סמך על דעת הר"ש במקום אחד כנגד מה שכתב הר"ש במקומות אחרים, וכנגד דעת הרמב"ם, רש"י, תוס', הרמב"ן והרשב"א. וכן הקל להתייר שינוי מחזור זרעים), הקל באיסור המסחר ע"י אוצר ב"ד ועוד.

ב. אצל החזו"א לא היתה "מלחמת קדש" אלא מחלוקת הלכתית.

ג. לא לומר לציין שעם השנים מתרבים ההיתרים הנאחזים בדעתו אף שהסתייג מהם, כגון: שמירה על הפירות, לקיחת שכר על פעולות לפני הקציר, מכירה במקומות של אנשים שאינם שומרים שמיטה, קניית הפירות בדרך מסחר בחנויות גדולות ועוד. לעומת זאת, היתר המכירה שלדעת רבים שייך גם היום (כך אחזו הגרשו"א והגר"ע יוסף זצוק"ל ועוד), ממשך ללא כל היתרים נוספים.

ד. רצון התורה הוא שבערב פסח אדם ישבית את כל חמצו כיון שיש מצות "תשבייתו", ולא רק מצוה שלא יהיה ברשותו חמץ. גם במצוות בכור, רצון התורה שהאדם יתנו לכהן ולא שימכור אותו לגוי או לכהן, וכן במצוות שמיטה כספים רצון התורה שישבית את החובות, ולא שימסור לב"י, וכן מצוות ריבית שאדם ילווה לחבירו ללא ריבית, ולא שיתן לו בעסקא (כל אלה מצוות דאורייתא). יש להאריך ואכ"מ.

א.י. ויסמן

קראתי בשקיקה את המאמר על ההתנגדות להיתר-מכירה בשנת השמיטה ועל מלחמתו של מרן החזו"ן איש נגד היתר זה. ורק רציני לציין שבאותה תקופה היה מי שהמציא 'היתר' נוסף: להפקיר את האדמה לפני שמיטה, כך שהבעלים יעבדו בשמיטה בשדה של הפקר. כשתציע את הרעיון למרן החזו"ן איש, ענה לו בתקיפות: אמנם כן, אבל את התורה אי אפשר להפקיר!... התורה אינה הפקר!

בברכה: יוחנן ש. ברנפלד

תעבה למדור 'תורה והלכה' - פרשת בחוקותי (גיליון כ"א)

בנישא - "אימתי זמן בקשת נשמים בברזיל, ארגנטינה, ואוסטרליה?"

ברצוני להגיב על המאמר בנוגע לבקשת והזכרת גשמים בארצות שהזמנים הפוכים בין הקיץ לחורף. הבאתם שבשנים האחרונות השתנה שם הדין מאחר ולמדו לנצל לטובה את גשמי הקיץ שלהם. אבקש לציין שגם קהילות הספרדים בארגנטינה שבשנים קודמות נהגו כדעת הגר"ש סתהון שלא לבקש גשמים כלל, לא בחורף ולא בקיץ, בימינו נוהגים שם בחורף שלנו לבקש כמו כל העולם, מחמת הסברא שבימינו אין הגשמים מזויקים, וכפי שהארץ בזה בילקוט יוסף (תפילה ב הערות סימן ק"ו בהערות), בשם אביו מרן בעל יביע אומר ז"ע, שתחילה פסק שבמאות החמה שלהם לא ישאלו טל ומטר אף בשומע תפלה, כדעת מנה"ש סתהון, אולם לאחר ששמעו ובידור את המומחים ואמרו שטמא ועד עתה נשתנה המצב לחלוטין, ומחמת התקדמות הטכנולוגיה יודעים הם לנצל את גשמי הקיץ בארגנטינה לטובה ולברכה, יש להם לשנות מנהגו מכאן והלאה, ולנהוג כשאר ארצות חוץ לארץ, ולשאל טל ומטר בברכת השנים מששים יום לתקופה, ועד ערב פסח. שאין הדבר תלוי בקור וחום, אלא בזמן שיוודים רוב הגשמים המועילים.

בכבוד רב, אביאל ג. רמת-גן

במדור דעת תורה בפרשת בחוקותי דנים על הזכרת גשמים בארגנטינה בימות החורף בארץ ישראל. נראה שמסקנת המאמר בא להזכיר כאן כיון שהשתנה המצב עם הטכנולוגיה ואין עוד שום סיבה מדוע להמשיך לומר מוריד הטל וברכנו כל השנה. רציני להוסיף שכמה קהילות בארגנטינה ממשיכים במנהג זה על פי הרב הראשי הרב שלמה בן חמו שליט"א. הוא סובר שצריך לקיים תקנות החכם שאול סתהון ז"ל. חרם הגיון והזכרת גשמים. אם יבטלו אחת מהתקנות חלילה יבואו לבטל השניה.

עמנואל אברהם, כולל סוכת דוד ארגנטינה